

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U005267

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 18-09-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Усатий Олексій Олексійович

2. Oleksii Usatyi

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 262

Назва наукової спеціальності: Правоохоронна діяльність

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 262 правоохоронна діяльність

Дата захисту: 20-10-2026

Спеціальність за освітою: правознавство

Місце роботи здобувача: Головне управління Національної поліції в Одеській області

Код за ЄДРПОУ: 40108740

Місцезнаходження: вул. Єврейська, Одеса, 65014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 17043

Повне найменування юридичної особи: Одеський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571570

Місцезнаходження: вул. Успенська, Одеса, 65014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Одеський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571570

Місцезнаходження: вул. Успенська, Одеса, 65014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.15.15, 10.83.

Тема дисертації:

1. Кримінально-виконавчі засади суспільно корисної праці засуджених до позбавлення волі в Україні
2. Criminal-executive principles of socially useful labor of persons sentenced to imprisonment in Ukraine

Реферат/анотація:

1. Дисертацію присвячено комплексному дослідженню кримінально-виконавчих засад суспільно корисної праці засуджених до позбавлення волі в Україні. У роботі обґрунтовано низку положень і висновків, нових у концептуальному плані й важливих для кримінально-виконавчої науки юридичної науки, а також діяльності органів та установ виконання кримінальних покарань Міністерства юстиції України. Аналіз стану та методології наукового дослідження засвідчили, що еволюція вітчизняної кримінально-виконавчої доктрини характеризується послідовною трансформацією поглядів на правову природу суспільно корисної праці засуджених до позбавлення волі: від її традиційного розуміння як обов'язкового елемента встановленого порядку виконання та відбування покарання (режиму) та засобу забезпечення господарських потреб установ виконання покарань до сучасної людиноцентричної концепції, відповідно до якої суспільно корисна праця розглядається як один із ключових засобів виправлення і ресоціалізації засуджених, реалізації їх права на працю, формування професійних компетентностей і забезпечення успішної соціальної реінтеграції засуджених після звільнення. Встановлено, що розвиток наукових досліджень у цій сфері доцільно поділяти

на три взаємопов'язані етапи: становлення сучасної доктрини праці засуджених до позбавлення волі (2003–2013 рр.), реформування пенітенціарної системи та переосмислення ролі праці засуджених до позбавлення волі (2014–2021 рр.), а також сучасний етап, що характеризується імплементацією європейських пенітенціарних стандартів і формуванням нової моделі правового регулювання праці засуджених до позбавлення волі (з 2022 р.). Кожний із зазначених етапів відображає закономірний розвиток кримінально-виконавчої науки, законодавства та практики виконання покарань під впливом демократичних перетворень, євроінтеграційних процесів і міжнародних стандартів захисту прав людини. З'ясовано, що попри значний рівень наукової розробленості окремих положень досліджуваної проблематики, у сучасній кримінально-виконавчій науці досі відсутня цілісна концепція кримінально-виконавчих засад суспільно корисної праці засуджених до позбавлення волі в Україні, яка б комплексно поєднувала кримінально-виконавчі, трудові, соціальнозабезпечувальні та міжнародно-правові аспекти правового регулювання даних суспільних відносин. Доведено, що комплексне вивчення кримінально-виконавчих засад суспільно корисної праці засуджених до позбавлення волі в Україні можливе лише за умови використання системного методологічного інструментарію, який поєднує філософські, загальнонаукові та спеціально-юридичні методи наукового пізнання, що забезпечують всебічне дослідження закономірностей розвитку відповідного правового інституту та дозволяють об'єктивно оцінити ефективність чинного законодавства, виявити існуючі прогалини та сформулювати науково обґрунтовані пропозиції щодо його вдосконалення. Проведений аналіз міжнародно-правових стандартів праці засуджених до позбавлення волі дає підстави стверджувати, що сучасна міжнародна кримінально-виконавча доктрина розглядає працю засуджених не як елемент карального впливу, а як один із ключових засобів виправлення, ресоціалізації та соціальної реінтеграції засуджених в суспільство після звільнення. Встановлено, що ефективна реалізація міжнародних стандартів передбачає не лише законодавче закріплення відповідних гарантій, а й створення належних організаційних, соціально-економічних та правових умов їх практичного забезпечення. Проведений аналіз нормативно-правового регулювання суспільно корисної праці засуджених до позбавлення волі в Україні дозволяє зробити висновок, що зазначений інститут має комплексну правову природу та перебуває на межі кримінально-виконавчого, трудового, соціального і міжнародного права. Разом із тим проведене дослідження дозволяє констатувати, що чинна законодавча модель суспільно корисної праці засуджених до позбавлення волі має переважно фрагментарний характер. Кримінально-виконавче законодавство достатньо детально регламентує порядок залучення засуджених до суспільно корисної праці, однак недостатньо визначає її виправне і ресоціалізаційне призначення, механізми індивідуалізації трудової діяльності, зв'язок із професійним навчанням, трудовою адаптацією та перспективами працевлаштування після звільнення. Доведено необхідність удосконалення організаційно-правового механізму забезпечення трудової зайнятості засуджених шляхом зміни ролі Державної кримінально-виконавчої служби України, від суб'єкта організації суспільно корисної праці до суб'єкта формування трудової зайнятості засуджених. Такий підхід передбачає запровадження індивідуальних програм трудової адаптації, визначення професійного потенціалу засуджених, організацію професійного навчання відповідно до потреб ринку праці та забезпечення зв'язку з інституціями, відповідальними за працевлаштування після звільнення.

2. The dissertation is devoted to a comprehensive study of the criminal-executive principles of socially useful labor of persons sentenced to imprisonment in Ukraine. The work substantiates a number of provisions and conclusions that are new in conceptual terms and important for criminal-executive legal science, as well as for the activities of bodies and institutions responsible for the execution of criminal punishments of the Ministry of Justice of Ukraine. The analysis of the state and methodology of scientific research has shown that the evolution of the national criminal-executive doctrine is characterized by a consistent transformation of views on the legal nature of socially useful labor of persons sentenced to imprisonment: from its traditional understanding as a mandatory element of the established procedure for execution and serving of punishment (regime) and a means of ensuring the economic needs of penal institutions to the modern human-centered concept, according to which socially useful labor is considered one of the key means of correction and resocialization of convicted persons, realization of their right to work, formation of professional competencies and ensuring successful social reintegration of convicted

persons after release. It has been established that the development of scientific research in this field should be divided into three interconnected stages: the formation of the modern doctrine of labor of persons sentenced to imprisonment (2003–2013), reforming the penitentiary system and reconsidering the role of labor of persons sentenced to imprisonment (2014–2021), as well as the current stage characterized by the implementation of European penitentiary standards and the formation of a new model of legal regulation of labor of persons sentenced to imprisonment (since 2022). Each of these stages reflects the *закономірний* development of criminal-executive science, legislation and practice of execution of punishments under the influence of democratic transformations, European integration processes and international human rights protection standards. It has been established that despite a significant level of scientific development of certain provisions of the researched issues, modern criminal-executive science still lacks a holistic concept of the criminal-executive principles of socially useful labor of persons sentenced to imprisonment in Ukraine, which would comprehensively combine criminal-executive, labor, social security and international legal aspects of legal regulation of these social relations. It has been proven that a comprehensive study of the criminal-executive principles of socially useful labor of persons sentenced to imprisonment in Ukraine is possible only through the use of a systematic methodological toolkit that combines philosophical, general scientific and special legal methods of scientific cognition, which ensure a comprehensive study of the patterns of development of the relevant legal institution and allow an objective assessment of the effectiveness of current legislation, identification of existing gaps and formulation of scientifically substantiated proposals for its improvement. The analysis of international legal standards of labor of persons sentenced to imprisonment provides grounds to conclude that the modern international criminal-executive doctrine considers the labor of convicted persons not as an element of punitive influence, but as one of the key means of correction, resocialization and social reintegration of convicted persons into society after release. It has been established that effective implementation of international standards requires not only legislative consolidation of relevant guarantees but also the creation of appropriate organizational, socio-economic and legal conditions for their practical implementation. The analysis of the legal regulation of socially useful labor of persons sentenced to imprisonment in Ukraine allows us to conclude that this institution has a complex legal nature and is located at the intersection of criminal-executive, labor, social and international law. At the same time, the conducted research allows us to state that the current legislative model of socially useful labor of persons sentenced to imprisonment has a predominantly fragmented nature. Criminal-executive legislation sufficiently regulates the procedure for involving convicted persons in socially useful labor; however, it insufficiently defines its corrective and resocialization purpose, mechanisms for individualization of labor activity, its connection with vocational training, labor adaptation and prospects for employment after release. The necessity of improving the organizational and legal mechanism for ensuring labor employment of convicted persons has been proven by changing the role of the State Criminal-Executive Service of Ukraine

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Усатий О.О. Теоретико-правові засади трансформації суспільно корисної праці засуджених до позбавлення волі у концепцію їх трудової зайнятості. the Journal of Eastern European Law / Журнал східноєвропейського права. – 2025. – № 137. С. 117-125. URL: http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2025/08/usatyi_137.pdf

- Усатий О.О. Міжнародно-правові стандарти та європейські моделі трудової зайнятості засуджених до позбавлення волі: шляхи імплементації в кримінально-виконавче законодавство України. the Journal of Eastern European Law / Журнал східноєвропейського права. – 2025. – № 138. С. 221-230. URL: http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2025/09/usatyi_138.pdf
- Усатий О.О. Напрями вдосконалення кримінально-виконавчого законодавства України у сфері трудової зайнятості засуджених до позбавлення волі. the Journal of Eastern European Law / Журнал східноєвропейського права. – 2025. – № 139. С. 168-175. URL: http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2025/10/usatyi_139.pdf
- Усатий О. О. Праця засуджених до позбавлення волі, право чи обов'язок? Пенітенціарна система у глобальному вимірі: матер. III міжнар. пенітенціарного форуму (м. Київ, 3 листопада 2023 р.) Львів – Торунь : Liha Pres, 2023. С. 122 –123.
- Усатий О. О. Суспільно корисна праця, як засіб виправлення і ресоціалізації засуджених до позбавлення волі. Кримінально-правові, кримінологічні та кримінально-виконавчі заходи попередження злочинності: матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конф. (м. Одеса 24 листопада 2023 р.) Одеса : ОДУВС, 2023. С. 197-199.
- Усатий О. О. Основні міжнародні стандарти праці засуджених до позбавлення волі на певний строк. Захист прав дитини в умовах військової агресії: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 19 червня 2026 р.). Одеса : ОДУВС, 2026С. 407-409.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0116U006773 0124U004215

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Резніченко Ганна Семенівна

2. Hanna S. Reznichenko

Кваліфікація: к. ю. н., доцент, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6386-4154

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571570

Місцезнаходження: вул. Успенська, Одеса, 65014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

- Данилевський Андрій Олександрович
- Andrii O. Danylevskyi

Кваліфікація: к. ю. н., доцент, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9315-9381

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Донецький державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571423

Місцезнаходження: вул. Велика Перспективна, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

- Левченко Юрій Олександрович
- Yurii O. Levchenko

Кваліфікація: к. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1124-9517

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08751177

Місцезнаходження: пл. Солом'янська, Київ, 03035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

- Меркулова Валентина Олександрівна
- Valentyna O. Merkulova

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1332-1113

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571570

Місцезнаходження: вул. Успенська, Одеса, 65014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шкута Олег Олегович

2. Oleh O. Shkuta

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0395-5710

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571570

Місцезнаходження: вул. Успенська, Одеса, 65014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Конопельський Віктор Ярославович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Конопельський Віктор Ярославович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Медведенко Надія Василівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна